

Baltijas Semkopis.

Apsteļamās:

„Baltijas Semkopja“ Administrācija, Nr. Rīgas
Rakū - ceļā № 14, Puļķišķu Gēberta un beedra
grahmatu-bodē. Beļ tam Rīgā: Šilling'a, Kapteina
un Luġawa grahm.-bodis un pee loym. Lerġendorff'a f.,
pils. Rakū-ceļā № 13. Zitēs pilsēhtās: wifas gr.-bodis.
Uf laukēem: pee pag.-walb. mahzitateem, skolotajeem, ic.

6. gads.

Rīgā, 12. nowembri.

Makfā ar peeſuhtifġanu par wafti:

Ar Peeļitumu: par gadu 4 rub., beļ peeļif. 2 rub. 60 f.
Ar Peeļituma: par 1/2 gadu 2 r. 20 f., beļ peeļif. 1 r. 40 f.
Makfā ekſpedizijā un grahmatu bodēs ſanemot:
Ar Peeļitumu: par gadu 3 rub. 50 f., beļ peeļif. 2 rub.
Ar Peeļitumu: par 1/2 gadu 1 r. 80 f., beļ peeļif. 1 r. 10 f.
Peeļitums ween par gadu 1 r. 50 f., par 1/2 gadu 80 fap.

№ 46. Lihds ar Baltijas Semkopi ik nedetas iſnahļ Peeļitums ar ſtahtēem un derigu laika-ſawekli; **1880.**
makfā 1 rub. 50 fap. par gadu, 80 fap. par puſgadu.

Luhdsam zeen. „Baltijas Semkopja“ lihdsſtrahd-
neekus un ſatru ſam ſahdi ſnojumū un rakſteeni, ſas derigi
ſġai lapai, mums tos aridjan turplikam peeſuhtit, bet tikai
ſem ſġahdas adrefes:

„Baltijas Semkopja“ administrācijai un
ekſpedizijai, Rīgā.

Wiſpahriga daſa.

Veelā ſozialifġu prozeſe Peterburgas aprinka
kara teefā.

„Waldibas Wehtinefi“ atronam ſihſas ſinas par nupat nobeigto
leeliſko politiſko prozeſi, kuru uſſahſa jeſideen, 25. oktobri, un
pabeidſa zetortdeen, 30. oktobri.

Teefai par preeſġhneeku ir general-majors Leichts, un par
lozeļteem: iſhtens ſġtatsrahts Šġiſġetkowſkis, palkawneeks
Babſis, palkawneeks Geſe, palkawneeks Atejewſ, palkawneeks
Stoliza, palkawneeks Kraſowſkis, palkawneeks Anitſġkows
un majors Kragelſis. Sekretera uidewumu iſpildija Dſerezlis
un proſurora iſhtens ſġtatsrahts Ašſġarumows ar ſawu palihgu
Kudrawzewu. Apſuhdſetos aiſtahw no teefas puſes: Margolins,
Apollonows, Chadaews un Kitajewſkis. 9 apſuhdſetee at-
raidija ſawus no teefas puſes eeļertos aiſtahwetajus.

Apſuhdſetas ir 16 perſonas, ſas ſġahdas ſinas dewa par
ſewim: Kwatkowſkis — 27 gadus wezs, pareiſtizibā, lihds ſanem-
ſġanai beļ ihpaſġas weetas; Sundekewitšġs — 26 gadus wezs,
beļ tizibas un beļ weetas; Šġirajewſ — 23 gadus wezs, „beſdeewa
tizibā“ un beļ ihpaſġas weetas; Subkowſkis — 25 gadus wezs,
pareiſtizibā, biġis ſtudents; Kobiſajſkis — 22 gadus wezs, katolis,
ſġlofers; Tichonows — 28 gadus wezs, pareiſtizibā, ſġlofers;
Okladſkis — 22 gadus wezs, „ſozialdumpigā tizibā“, ſġlofers;
Buchſ — 26 gadus wezs, pareiſtizibā, jezeris ſlepenā drukatawā;
Martinowſkis — 21 gadus wezs, neatſiſtahs ne pee weenas tizibas
un ir beļ ihpaſġa amata; Zufermans — 29 gadus wezs, Šġihdu
tizibā, beļ ihpaſġa amata; Preſnakows — 24 gadus wezs, pareiſ-
tizibā, beļ ihpaſġa amata; Bukitšġs — 27 gadus wezs, pareiſtizibā,
ſemſtibas ahrſis; Swanowa — 24 gadus weza, pareiſtizibā, ſtrahdaja
ſlepenā drukatawā; Graſnowa — 22 gadus weza, pareiſtizibā, ſtrah-
daja ſlepenā drukatawā, un Žignera — 22 gadus weza, lihds ſa-
nemſġanai mahzijaſ dſeedat.

Leezineekus iſſaukuſġi, nolaiſija apſuhdſibas rakſtu, ſas tā
ſlaneja:

Wefela rinda politiſku un gruhtu noſeedſibu pret walſti, kā ari
waldibai eenaidiga „Земля и Воля“ laikrakſta iſdoſġana — ſġee ap-
ſtahkli peerahda, ka Kreewijā paſtahw noſeedſiga ſabeedriba, kuras no-
luhġs ir apġahſt paſtahwoſġo walſis un ſadſihwes ſahrtibu. Šġihſ
ſabeedribas lozeļki, kuri noſauzahs par Kreewu ſozial-dumpigo
partiju, 1874. g. uſſahſa ſawas mahzibas iſplatit laudis, pa weenam,
jeb ari pulkās ſtrahdadami; jo wehl nebija kreetni eerihġoti un neſtah-
weja ne ſahdā zeetā ſakarā.

Iſ ſġo dumpineeku widus, 1876. g. beigās, ſaſtahdijahs ihpaſġa
partija, kura noſauzahs par tautas partiju un kurai jau bija

ihpaſġa programa un organiſazija. Senakee dumpineeki nodarbojahs
tikai ar to, iſplahdidami ſawas ſozialifġahs mahzibas; bet jaunahs
partijas lozeļki tam wehl peeweenoja dſihſġanos, peedabuht pašġu
tautu, atlahſti iſrahdit ſawas wehleſġanahs un wajadſibas. Šġi
partija, uſ ſozialifġahm mahzibahm atbalſidamahs, gribeja dibinat
jaunu walſis un ſadſihwes ſahrtibu.

Tautas partija paſtahweja iſ daſġadeem pulkeem uſ ſemehm un
pa pilſēhtahm; ſaweenoti tee bija zaur ihpašġu zentral-pulku Peter-
burgā. Semju pulkeem wajadſeja iſplatit ſozialifġahs mahzibas
laudis un iſpehtit winu wehleſġanahs un wajadſibas; pilſēhtu pulki
turpreti ġahdaja par naudu, iſdewa rakſtus un awiſes, iſġahdaja paſes,
peedabuja jaunekus ic.

1878. g. widū iſ wifas dumpigahs partijas ſahla nošġirtees
jauns pulks, ſas wehlat noſauzahs par terroriſtu (negantneeku) pulku,
pagehreja aſinainus waras darbus ſawu ideju iſplatifġanā un
drihſumā ari ſawu darboſġanos iſrahdija weſelā rindā gruhtu no-
ſeegumu.

Nu zehlahs ſġġelſġanahs; atġġihrahſ jauns pulks, kura domas
nebija weenadas ar zitu ſozial dumpineeku domahm. Tadehl wini
ſahla noturet ſapulzes, kur zits ar zitu waretu iirunatees, tā weenotees
un ſenakahs programas puhrlabot. Šġahdas ſapulzes notifa: 1879. g.
junijā Lipezļā, Tambowas gubernā; tur ſanahġa wiſwairal ſahdi
lozeļki, kuri peedereja pee wiſleelakajeem terroriſteem, un tad drihſ
pehġ tam Woroneiġā, kuru ſapulzi pa leelakai dalai apmelleja tautas
partijas lozeļki.

Lipezļā iſſtrahdaja terroriſtu organiſaziju un programu. Wini
noſeedſigo darboſġanos plašġi iſſkaidroja „Народная Воля“ ſġurnalā.
Beļ tam notifa dašġahdi atentati uſ Keiſara Maġeſtetes ſwaidito
dſihwibu.

Wifas ſġihſ noſeedſibas ſtahw tuwā ſakarā un ir ſġahſ
prozeſes preeſġġmeti. Tā tad ſġi prozeſe ſihmejahs uſ ſġahdahm
noſeedſibahm:

- 1) Karlowas gubernatora, firſta Krapotkina, nonahweſġana.
- 2) 2. aprila 1879. g. attentats uſ Keiſara Maġeſtetes ſwaidito
dſihwibu.
- 3) Sozialiſtu ſapulze Lipezļā.
- 4) Attentats uſ Keiſara Maġeſtetes dſihwibu, nodomats zaur
minu liſġġanu ſem dſelſzeta pee Alekſandrowſkas un Odeſas.
- 5) Tahds pot attentats 19. nowembri pee Maſkawas.
- 6) Ekſplozija Seemaspili 5. februari.
- 7) Slepenā drukatawā Sapeeru ſġġehreſeelā.
- 8) Pretošġanahs ar eerotſġeem pee ſġihſ drukatawas uſ-
eeſġanas.
- 9) Pretošġanahs ar eerotſġeem un weena zilweka nonahweſġana,
kad 1880. g. julijā ſanehma zeeti ſihġtirgotaju Andreju Preſnakowu
Waſkij-Oſtrowā, un

10) Naudas lihdselki, kuras iſġahdaja ſozial-dumpineekteem.

I. Firſta Krapotkina ſlepkawiba.

9. februari 1879. g., ap pulkſten 11. wakarā, Karlowas pilſēhtā
ar rewolwera ſġahweenu nahwigi eewainoja weetigo gubernatoru,
Keiſara Maġeſtetes ſwitas general-majoru, firſtu Krapotkinu. Winišġ
nomira ta pašġa mehneſġa 16. deenā. Slepkawibu iſdarija, firſtam
mahġās brauzot pahri Woſneſeniſka plazim un netahġu no gubernatora
nama. Firſts Krapotkins patſ ne tā neſinaja ſazit par wainigajeem,
un tā tad iſmelleſġanas panahġumi tikai apſtiprinaja padarito ſlep-

kawibu. Schee panahkumi bija: firsta Krapotkina lihka apluhkoshana no dakteru puses, slepkawibas weetas ismekleshana un dimu personu issazijumi, no kurahm weena bija paschas slepkawibas leezineeks un otra atkal wareja apleezinat to, kas ihst preelich tam bija notizis.

Lihka apluhkoshana peerahdija, ka firsts bija eewainots kreisaja pleza un ka lode bija gahjuse lihds muguras kaulam un saploshjuse muguras kaula smadsenes.

Par slepkawibas weetu buhtu satams, ka Wosnesenska plazis ir paprahws, winam wisapfahrt ir nami, to starpa ari gubernas pasta-kantoris. Slepkawiba isdarita 35 ahts no gubernatora nama un 57 ahts no pasta kantora.

Slepkawibas weenigais leezineeks, firsta Krapotkina kuischeers Artips Lobanows, apleezinaja, ka winsch, ichahweenu isdirdis, atskati-jees atpakal un redzejis, ka kahds zilwels aissfrehjis us pasta pusi. Firsts neslaidra balst sazjis: „Artip, brauz, esmu pagalam, noschauts!“ Mahjas ari firsts pats newarejis islahpt, bet tizis eenests.

Bej tam wehl Wosnesenska basnijas diakona, Krischanowka, leeziba no swara. Schis preesteris gahjis ap pulsten 11. wafara pa mineto weetu un eeraudhjis dimus jaunus zilwelus sehsham platscha widu us benka. Weens no wineem, preesteri eeraudhdams, eesauzees: „Pats welns atwedis scho swehruli!“

Kahdas deenas pehz isdaritahs slepkawibas bija lasama Kreemu sozjaldumpigahs partijas isdaritajas komitejas proklamazija. — Karkowa un ari zitahs weetas —, kurah sinoja, ka firsts Krapotkins noschauts politisku eemestu deht. Nu sinams greeja wehribu us tahdeem laudim, kuri, ka sinaja, peedereja sozjaldumpineeku partijai.

1879. g. junijs Tschernigowas gubernas schandarmu pahrwald-neeks slepeni dabuja sinat, ka 1878. g. beigahs jeb 1879. g. eesahkuma pee Tschernigowas aprinka semstwas daktera, Aleksandra Bulitscha, nonahjis kahds sozjaldumpineeks ar usdewunu, naudu isgahdat preelich firsta Krapotkina nonahwechhanas, ka Bulitschs us to dewis naudu un ka 1879. g. februara beigahs pee ta pascha Bulitscha usturejees kahds wihrs sem Zwana Petrowitscha wahrda, kas ari peedalijeess pee minetas slepkawibas. — Bulitschs isjazija wehlat, ka pee wina nonahjis gan kahds uniwersitetes draugs, Kiewas uniwersitetes senafais studenis Afanosis Sublowkis, un prahjis naudu preelich firsta Krapotkina nonahwechhanas. Bulitschs us to ne-eelaidees, bet tomehr dewis 300 rub., ar to eerihlot slepeni drukatawu. Bulitscha dshiwokli atrada aissleegtas grahmatas.

Pa to paschu laiku israhdjahs, ka pee Bulitscha usturejees 1879. g. februari Wolinijas muischneeks, Ludwigs Aleksandrowitschs Kobilanskis, sem Zwana Petrowitscha wahrda, kuru ta pascha gada augusta funehma zeeti ar nerihligu pasi us Grigorenko wahrda. Pee Kobilanska atrada: peelahdetu rewolweru, dubult-stobru flinti, ahtnainu bunzi, 21 rewolwera patronu, pulweri, strichninu tahda daudsumah, ka

peetika, ar to nonahwet daudf zilwelu un ischetras noteesatu walsis-noseedsneeku fotografijas.

Bulitschs isteiza gan, ka wina apmeklejis kahds lihds tam laikam nepasihstams Kobilanskis, usrahdidams kahdu sishniti no Sublowka. Kobilanskis ari isstahstijis, ka firstu Krapotkinu esot noschahwis ar rewolweru. Sublowkis toreij dshiwojis weefniza un pee wina sapul-zejees wefels pulks kauschu. Tahdu noseedsneeku paturet pee semis, Bulitscham nemas nepatizees un domas, ka zaur doteem 300 rubkeem winsch, Bulitschs, tizis par lihdsinataju tahda slepkawiba, wina usmudinajuschas, no slepkawas atkratitees, un to ari isdarijis. — Wehlat Bulitschs atsauza wisu atpakal, sazidams, ka pirmah isklaushinashana ne bijis pee pilna prahta. Kobilanku tas usnehmis tik ka shimneeku, ne to nesinadams no firsta Krapotkina slepkawibas.

Ta tad jau 1879. g. wafara bija sishnes, ka Bulitscham, Sublowskim un Kobilankim daliba pee firsta Krapotkina slepkawibas.

Droschatus peerahdijumus schini sinah dabuja no tirgotaja dehla Grigora Goldenberga, kas sem Zefremowa wahrda tifa 1879. g. nowembri fanemts Zelisawetgradas dselszela stanzija. Goldenbergam bija dinamits laht, kuru tas gribeja nowest Maskawa preelich pasch-stamahs gaisa sferchhanas (eksplozijas) Maskawas-Kurskas dselszeta. Eesahkuma Goldenbergs gan leedsahs, bet wehlatu klaiji atfina wifas noseedsibas, pee kurahm peedalijeess, un issazija ari wifus dalibneekus u. t. t., zaur to darija eespehjamu, dabut pilnigu pahrfatu par terroristu dumpineeku darbochhanos. Goldenbergs pats israhdjahs par schihis partijas swarigato lozelli.

Par firsta Krapotkina slepkawibu runadams, winsch isteiza, ka domas, isdarit scho noseedsibu, zehljuchahs 1878. g. dezembri Kiewas aprinka sozjaldumpineekds, un proteet tadeht, ka pret firstu waldijis leels pittums; jo winsch ar politiskajeem noseedsneekem apgahjees loti neganti un bej tam dewis pawehli, pehrt studentus nemeeru deht skolahs, kuri toreij iszehlahs Karkowa. Goldenbergs pats wispirms usmudinajis us tahdu noseedsibu un darijis scho sawu nodomu sinamu dascheem draugeem. Schee bijuschi pilnigi meerah ar to, pagahdajuschu tam rewolweru un naudu un eedewuschu lihds rakitu pee kahda Peterburgas studenta, kas dshiwojis Karkowa, ar wahrdu Zwana Gluschkowa (lihds schim wehl ne-isdabuta). Karkowa nonahjis, Goldenbergs beechi satizees ar dascheem sozjalisteem un darija ari teem sinamu sawu nodomu; bet pats drih atfina, ka naw labi isdarams; jo tani laikah bija atkauts tur eeslodsiteem politiskeem noseedsneekem, fatiktees ar saweem radeem, un ja noschautu firstu Krapotkinu, tad sinams tahdahn fatifchhanahm us weetas buhtu jabeidsahs. Us Kiewu atpakal greejees, Golbergam Sublowkis un Orlows isstahstija, ka teem esot labaks, droshaks plans, ka firstu Krapotkinu nogalinat; bet tad wajagot eetaist sawehreshchanahs korteli un muischneeku Ludwigu Kobilanski peedabut par palihgu. Nu Goldenbergs atkal brauzja us Karkowu un apmetahs tur weefniza par muischneeku Kelleru. Drih ari eeradahs

Sadshwe un sniba.

Noslehpumu pilnas sabeedribas fenatue.

Noslehpums ir zilwela gara wisumihatalais behrns. Domas, tik to sahkluschahs, teel jau tuhlin no noslehpuma pawaditahs. It ihpashu tas zilwels, kas nule eesahjis domat un tapehz ar saweem gatwas darbeem lepojahs, gribetu tos, weenigi few par ihpashumu paglabat, lai tos ne weens neaiznats weefis nedabutu ne dsirdet, ne rebset. Tas gribetu labprahit weens pats to sinat, ko tas sin. Bet igu laiku scho laimi tomehr newar panest. Noslehpuma jaunkums wehl peenemahs, tad to drihst kahdam pastahstih; bet zeeshi noslehpumu no ziteem laudim. Tah zelahs slepenahs sabeedribas.

Pirma no tahdahn ir mihlestibas-sabeebria, kura wismafaj wajag buht diweem lihdsinatajeem. Pehz to atronam lauliba, gimene, familija, radahs, tautas-un tijibas-brahlibas zc.

Pahri par pascha wajadshahm sneedsoshahs sabeedribas iraid beidsham minetahs; wina preelichmetis ir religija (tijiba). Religija pate jau iraid noslehpums, tadeht, ka to ne tik ween newar peerahdit, bet ari nedrihst peerahdit waj tas ta warejis buht; tikai jatih ween. Zaur noslehpumu pilna notikumumu ta mehgina isslaidrot dabas, pasaulas un kustonu radishchanos. Protams, ka ta eesahlot netika uspreesta. Ta bija mihlestibas saite, kas uistatija daliba pee noslehpuma, par schehlastibu un godu; ne wis par nedshimu, nepatihlamu peenahkumu. Kur sahlahs uspreeshana, tur beidshahs noslehpuma jaunkums; tijibas weeta stahjahs fanatismus, brihwibas weeta wehrdshinashana. Noslehpumu pilnahs tijibas-sabeebria jau sen pahrwalba preesteri, t. i. laudis, kas sinaja noslehpuma eesahkumu un kureem bij apfargat un tishit paschu noslehpumu. Zilwels, buhdams us sema mahzibas stahwokka, kausahs waditees un ari ir jawada; tapehz ari wifds laikds un pee wifahm tautahm gariga

waldbiba atkauta burwju- un preesteru-kahrtahm, tapat, ka laiziga wirsneekem un teelungeem. Staidri nomanams, ka paschu scho glauno schkiru starpa, noslehpums dabuja jawadu istatu, ne ka pee masal mahzita kauschu pulka. Ja preesteri gribeja laudis mahzit, tad teem bija jashin tahdas leetas, ko laudis nesinaja, un ta teem bija griboscheem — negriboscheem sawa starpa slepeni jasaweenojas.

Wisumefalais un turklast jo staidri peerahditahs peemehrs, mums schini leeta atronams Egipte; schi eewehrojama seme beesgan apbrishnojama. Tai ir us wifahm pusehm breehmigi tulkneschi, leeli, besgaligi smilshu klajumi, un ta buhtu pasubuse un aismirsa semes-strichpina, ja tai nebuhtu wehl ne-isehtita, no Afriskas widus tezedama, swehrta Nil-upe par dshiwibas ahderi. Tikai Nil-upe Egipti zehla gods, to audhedama par mahiti un pamahiti wifahm eeraschahm un mahzibahm ta Afijas bakas, ka Ciropah. Egiptes kultura ir wisumefala pasaula un dereja mineto pasaulas dalu tautahm par preelichshimi religija, sniba, buhweemahstla, walsiseetaises un wifds leetas, pehz kurahm ween zenschahs zilwela prahtis. Tah aridshan Egipte iszehlahs pirmah tijibas-sistema un zit mums sinams, paika attishstiba zitahm par meheru bodamo, kamehr kristiga tijiba dabas padeewinaschana galu darija, tahs weeta gara padeewinaschana eezeldama. Wifahm tautahm bija daba par deewelli, jo tahs nedf wareja nedf gribeja few dabu zitabi isslaidrot, ka tikai paschu no fewim un zaur fewim. Waj wifur neredseja ka daba rabibas waida? Waj daba negahja weenumehre netrauzeta sawu zeku, un waj to spehja kahda swescha wara aisturet? Tah zilwels eestatija dabas-spehku par raditaju un gahdataju, un wina gars to wareja ka ween grihedams eedomatees. Debesis un semi tureja par wisumefala deewu-pahri, par wifu deewu un zilwelu pirmajeem wezakeem; jo nemahzita azim tee isleekahs ka dimas leelas puses, kas kopah istaisa wesele, un kur wifds zits jau peeder klah. Wina zeenigales behrni bija saule (to wairak par wihreeti dehwaja), mehneks (scho tureja wairak par feweeti) un swaiznes; par semateem deewihscheem radijumeem tureja upes, kalnus, mehshus u. t. t. Pa laitam aismirsa, ka schee deewi zehljuchees un

Subkowitzis, kahda daktera Wolkensteina ſeewa un Kobitanſkis. Pirmee abi eerihſoja ſaſwehſchanahs korteli, bet Kobitanſkis un Goldenbergs weenumehr uſluhſoja firſtu Krapotkinu. 3. februari wiini iſdarijuſchi ſawu nodomu. Goldenbergs no kreihahs puſes peefkrehjis pee gubernatora ſarites, uſlehjis uſ palahpenes, iſſchahwis uſ firſtu Krapotkinu un aiſſkrehjis tab uſ paſta namu, kur Kobitanſkis to ſagaidijis. Tani paſchā nakti wehl Goldenbergs aiſbrauzis projam no Karkowas.

Subkowitzis, agral Kiewas uniwertitetes ſtudents, eefahkumā gan leedſahs, ſchim ne-efot ne kahdas dalibas gar firſta Krapotkina nahwi, nepaſiſtot ari nedſ Goldenberga, nedſ Kobitanſka. Bet wehlatu tal iſſazija, ka efot gan peedalijeas, bet raudſijis Goldenbergu un Kobitanſku atturet, lai ari weltigi. Slepſawibas laika wiinſch bijis Karkowā Kiewas ſtudentu uſdewumā; jo gribejuſchi Keiſara Majeſtetei eefneegt kuhſchchanas rakſtu, lai wiſas Kreewijas uniwertitetes eerihſkotu ar tahdahm teeſbahm, kahdas jau bauda Lehrpata. No Bulitſcha taſ ne-efot naudas dabujis ſchā noluhkā, bet 1879. g. martā gan winam rakſijis, lai Kobitanſkim gahdatu uſ kahdu laiku fur palikt.

Muiſchneekſ Ludwigs Kobitanſkis aſſinahs par dalibneeku pee firſta Krapotkina ſlepſawibas; eefahkumā gan pretojees Dſinſka un Subkowiſka uſoizinajumam, bet pehdigi tal padeweas. Goldenbergs wiſu tā iſdarijis, tā jau peeminets. Kahdu laiku uſturejees Poltawā un Kiewā un tab ar Subkowiſka ſihmiti nobrauzis pee Bulitſcha, kuram wiſu iſſahſtijis.

Beſ ſcheem Subkowiſka, Bulitſcha un Kobitanſka iſſazijumeem, furus pilnigi apſtiſtrina Goldenbergs, zaur iſmekleſchanu pret minetahm 3 perſonahm wehl iſdabuti jo ſwarigi peerahdijumi, kuri it ſihki ap-rahda apſuhdſeto noſeedſibu un peedalſchchanos pee minetahs ſlepſawibas.

II. Attentats uſ Keiſara Majeſteti 2. aprili 1879.

2. aprili 1879 wehlat palahrtais Aleſandris Solowjews iſdarija attentatu uſ Keiſara Majeſtetes ſmaidito dſihmibu. Solowjews pa-ſahwigi gan iſteiza, ka tam ne-efot beedru, ka wiſu darijis pats uſ ſawu roku un ka ne weenam nedarijis ſinamu ſcho ſawu nodonu. Bet ſchini prozeſē nu tirgotaja dehlſ, Grigors Goldenbergs, ari ſchini leetā klaiji wiſu iſſazijis un zitu leetu ſtarpā aſſinees par wainigu ari pee 1879. g. aprila attentata. Goldenbergs teiza, ka ſozialdumpigā partiija no 1873—1878. g. pa wiſam bijuje preti keiſara ſlepſawibai un ar tahdu noſeedſibu nebuht newarejuſe eedraudſetees. Bet no 1878. g., kur dumpineeki jo negantaki ſahka ſtrahdat un kur iſſehlahs tā jaujamā terroriſtu partiija, no ta laika ſahka apraſt ar keiſara ſlepſawibas domahm; toreij runaja no keiſara ſlepſawibas tā no darba, kaſ koti ſekmetu ſozialdumpigos noluhkus. Ihpajſcha plahna ſchini ſinā tal wehl ne-iſſtrahdaja; bet pamatiſtehm eedraudſejahs ar ſcho noſeedſibu un beigās to eeflatija par jo wajadigu. Tahdas pat domas bijuſchahs ari Goldenbergam pehz firſta Krapotkina nonahweſchchanas. Tadeht wiſch 1879. g. marta mehneſt aiſbrauzis uſ Peterburgu, lai ari tur

ſajeltu Keiſara ſlepſawibas jautajumu un uſ wiſahm puſehm to pah- runatu. Wiſwairat taſ ſarunajeas ar Sundelewitſchu un Aleſandru Michailowu. Pehz beſſefnigā attentata uſ general-adjutanta Dren telna wiini abi pilnigi peefrituſchi Goldenberga domahm, ka Keiſara ſlepſa- wiba teeſcham wajadiga. Noſpreeda, nelawetees. Wineem ap to laiku peebeedrojahs Solowjews, Kobitanſkis un Kwiatkowſkis. Schahs 6 perſonas beechi ween nu ſapulzejuſchees baſchadōs trakteerōs, tur ihpajchās iſtabās pahſpreeduſchi ſcho leetu un pehdigi aſſinuſchi, ka lawetees wairō newarot un ka weenam no ſcheem ſeſcheem Keiſara ſlepſawiba ja-iſdara. Goldenbergs wiſpirms peedahwajeas; bet tee ziti teiſuſchi, ka wiſch tā Schihōs nederot; jo tab attentats palitſchot beſ nodomata eefpada uſ ſabeedribu un wiſu tautu. Keiſara ſlepſawiba jaiſdarot tilai Kreewam; tapehz ari nepeenehma Kobitanſka peedah- waſchchanos, jo wiſch tā Polis tapat nederot. Kā treſchahs tab nu peeteizees Solowjews un taſ ari no wiſeem aſſihts par jo iſweizigu.

Goldenbergſ nu otu reiſi wehl peedahwajeas; jo efot tal droſchali, ja dimus iſſuhtot, paſtrahdat tahdu darbu, un ja Solowjewam ne- iſdodotees, tab tal wiſch, Goldenbergs, wareſchot ſtrahdat. Eefah- kumā wiſu peenehmufchi, bet wehlatu atkal atraidijufchi, tad Solow- jews iſteiza, ka labi protot ſchaut, to ari Goldenbergs it labi ſinaja, jo alaſch ween abi bija kopā eefchahwufchees ar rewolweru. Wiſu tā norunajuſchi, negribeja welti ſaudet laiku; tadeht beſ paſehm buhdameem beedreem darija ſinamu, tuhliſt aſſiſt Peterburgu; jo it weegli warot notikt namu iſmekleſchchanas. Tā tad Goldenbergs — kaſ ari dſihwoja beſ paſes — 31. martā aiſbrauzis uſ Karkowu un dabujis tur dſirbet par Solowjewa attentatu, bet ne ar weenu par to nerunajis. Golden- bergs ari pawadijis Solowjewu un palihdſejis tam, iſmekletees rewol- wera patronas.

Peeminetais Aleſandris Michailows naw dabuis rokā, un So- lowjews uſ augſtalahs teeſas ſpreeduma jau palahrts.

Sundelewitſchſ iſſazija, ka Goldenberga iſſazijumi par peedali- ſchchanos pee 2. aprila attentata efot pilnigi pateeſi; bet Solowjews jau tā tā weens pats buhtu iſdarijis nodomato ſlepſawibu.

Muiſchneekſ Kobitanſkis iſteiza, ka wiſch no Kijewas ſozial- dumpineekeem ſubtiſts uſ Peterburgu, lai pahrwestu jaunus dumpigus rakſtus, un tur ſatizees kahdā trakteeri ar jauneem zilwekeem, kuru ſtarpā paſinis tilai Goldenbergu, Solowjewu un Kwiatkowſku. Sapulze noſpreedufe min. attentatu. Wina, Kobitanſka, peedalſchchanahs pee 2. aprila attentata paſahwot tilai eelſch tam, ka ſinajis, ka tahds nodomats un ka Solowjews to gribot iſdarit, bet nemaſ netizejis, ka teeſcham to iſdariſchot.

Muiſchneeka Aleſandra Kwiatkowiſka iſſazijumi ſakriht kopā ar jau peemineteem. Dumpineeku tautas partiija nebuht ne-efot peefrituſe Keiſara ſlepſawibai bet taſ Solowjewam nebijis ne no kahda ſwara; jo wiſch reiſi to bija nodomajis un zitam to ari nebuhtu atlahwis

ſahka tos eedomatees par gareem, kaſ zitadi zilwekeem lihſdigi, tilai wiſuſpehzigi un nemirſtigi. Un tee, kuri atmineja, to ſchee deewi noſihmeja, kaſ tee iſſeni tahdi, tee bija preeſteri. Wiſu paſchu widu bija deewi deefgan paſiſtami; tā Dſiris bija lauſchu preeſchā warens wiſes un Iſis ſlawena ſeewa; turpretim preeſteru noſlehpumōs to tee ſawōs baſnijās pehznahjeem preeſtereem eemahzija, ſkaidri ſinaja, ka Dſiris ſaule un Iſis ſeme, jeb ar pirmais Nilu un pehdeja Egiptes ſemi noſihmeja, kaſ zaur ſwehtu upi angliga palika. — Preeſteri un laweiri walbija; zitas ſchiras: tirgotaji, amatneeki, ſemneeki un gani bija kalpi wiſu ward. Religijs noſlehpumi, wiſu iſhtais noſihmejum, palika tumſumā; tos reti kahds dabuja ſinat, til augſtafee preeſteri, no laweiru ſchiras zeltais karalis un it ihpajſchi ſlaweni mahziti wiſri no zitahm ſemehm, bet ar tilai tab, kad tee jo zeeti noſwehrejahs, ka klufu zeetihs. Tā dabuja ſinat Herodots, Pitagoras, Platonſ, Diodorſ, Plutarchſ u. z., ko Egiptes religija jawā klehpi apſlehpā, bet to wiini ne kad ne-iſteiza un til retumis preemin noſlehpumu pilnōs peefſihmejumōs, no kureem mehſ tab augſchā mineto waram iſdibinat.

Jaunus beedrus Egiptes noſlehpumu ſabeedribā uſnemot bija leeliſtas zere- monijas baſnijās, un no jauna uſnemtajeem lihſdibeedreem bija labu laiku wiſadōs goda-palahpeendōs jalalpo, lamehr tee wiſas ſlepenahs, preeſtereem ween paſiſtamahs gudribas ſinat dabuja. Pee ſchihm gudribahm peedereja ari tilumu mahzibas, un tā nemanams, ar weenigā deewa mahziba miſterijās atrabahs; jo Egiptes hiroglifu manuſkriptu tulkoſumōs atronam weetas, kuras brihniſchi weenadas ar baſchahm bihbeles weetahm, tā ka war domat, Iſraela beheni Egiptē dſihwodami buhs laitam ari eepaſinuſchees ar preeſteru mahzibahm. Bet ari Egiptes gudribas eewabitee Greeku filoſofi un to ſkoleni bija tahdās domās, ka wajagot buht kahdam wiſu- augſtaſam garam.

Weidſot mineto wiſru ſehwiſā, ſtarp putobameem juhraſ wilneem ar tumſchi- ſlahahm, ſkaidraſahm deefim puſchlotaja Greekiſā, ſateekam ſtru peemehru tahdahm

ſlepenahm ſabeedribahm, ari darbodamos gar tijibas leetahm, bet ar pa wiſam zitadu rakſturu, ne tā Egiptē. Greekiſā gan bija preeſteri, bet nebija ihpajchahs preeſteru ſchiras. Katris nama-tehws bija ſawōs mahjās preeſteris, un kaſ wezalee bija, bija ta ſakot draudſes jeb walſis omata-wihri, kuru darbs bija upurus baſnijās apgahdat. Zilwela ſirdſapſinu wadit nebiju wiſn dala. Wiſa tauta, kaſ ween til pee wehrgu ſahrtas nepeedereja, bija deefgan attiſhita, deefgan gara pilna, deefgan no jautuma un pateeſibas aiſgrahbta, ne tā buhtu warejuſe lautees no kahdas wairal zeenitas ſchiras garigi walbitees. Zaur ſawas tautas eefſimto prahtu, kaſ zeſchahs pehz jautuma un ſkaiſtuma, Greekiſā bija eeraduſchi deewus domat itiu tahdus, tā zilwelus, tadeht, ka tee ſemes wiſu ne ko jaulaku un pilnigaku par zilweku neatrada un trem turklaht bija iſdeweas dabu ne til ween uſ mata palai taiſit, bet ari ar gara dwaſchu apſtaibrot.

(Turpmal beigums.)

Maſſawa. Dabas ſinibu draugu beedribas etnografiſtai nodatai bija ſchini gada til weena atlahſta ſapulze. Tani, pehz Kreewu Wehſtneſcha ſinahm, ſtarp zitahm leetahm nahja ari preeſchā beedribas lozeſta un muſſu zeenijama tauteeſcha F. Treulanda (Brihwemneela) etnografiſtee darbi. Treulanda ſ. tagad ſtrahda pee etnografiſto darbu ſeſtās grahmatas, kura atradiſees 1584 Latweeſchu ſalamee wahrbi un parunas 1571 miſſla un 550 puſchamee wahrbi. Wiſu to Treulanda ſ. efot ſakrahjis pee Latweeſchu laikrakſtu un lauzineeku palihdſibas. Lauzineeki, nahluſchi pee tautibas ap- ſinas un no Latweeſchu laikrakſteem uſmudinati, nepeekuſuſchi lihſſtrahdajuſchi pee ſiniſtā darba weizinaſchanaſ. Kahda 60 gadus weza ſemneeje, no kuras Treulanda ſ. dabujis leelako dalu puſchamo wahrdu, iſmahzijaſ ſawōs wezuma gads lautlahdi rakſit, lai wiſnai til buhtu eefpehjem, dalibu nemt pee ſawas tautas gara raſchajumu ſakrahſchanaſ. Ta ir preeſchihme, rakſta Kreewu Wehſtneſis, kuras deht muſſu tautas dſejas un tautas eeraſchu pehtitaji war palikt apſtaufchami.

isbarit. Beebru winam nebijis wajadfigs un pat lihdffinatati ne-
finajufchi, kura deenā Solowjewam ifdofees, fatiktees ar Reifaru.
Raudas palihdfibas tam ari newajadfejis; jo revolwers winam jau
bijis un weenigā ifdofhana zehlufehš zaur to, ka bijis ja-eegahdajahš
zepure ar eerehdnu fofardu. Kwiattkoffis reifā fanemts zeeti ar
Eifcheniju Figneru Peterburgā; pee wina atrasti daſchi ekſemplari no
„Народная Воля“ un Seemaspils plana uſſihmejumš.

III. Terroriſtu kongreſis Lipežkā, Tambowas gubernā.

Minetais tirtogata dehlš Goldenbergs jo projam iſſtahtija, ka
ſozialdumpineeku partijas terroriſtu pulks lihdš 1879. g. nebijis kahtigi
eegroſits un ka ſchahdas domas tifa zehluſchahš pehž 2. aprila
attentatu. Goldenbergs 1879. g. aprili Rijewā dabujis no Sunde-
lewitſcha un Subkoffka ſinat, ka dumpineeki nodomajufchi, iſrihtot
kongreſi, kura pahſtrahdaſchot mehrenafahš tautas partijas programu
un pahrrunaſchot, ka iſnihzinat waldibas pretiſtrahdaſchanu. Rije-
was ſtudents Kolotkewitſchš tam teizis, ka kongreſi notureſchot juni-
ja mehneſi Lipežkā. Tadehl winſch turp nobrauzis un ſem Verſes wahrda ap-
metees Maſkawas weefnija. Sanahluſchi pa wiſam 15 ložekli, to
ſtarpā: Michailows, Kolotkewitſchš, Schelabows, Schirajews, Ticho-
mirows, Kwiattkoffis, Morojows, Fomento, Koſchurimows un lahdā
ſeeweete, wahrda Marija Nikolajewna. Kongreſi ſapulzejahš gan lahdā
meſchinā, gan lahdā plawā. Pamata domas bijufchahš tahš, ka lihd-
ſchinigā, ſozialdumpineeku darboſchanahš tadehl eſot bej leelahm ſel-
mehm, ka lihdš ſchim lihts par daudš maſš ſwars uſ politifko ſaru ar
waldibu un par maſ ſtrahdats uſ winaš apgahſchanu. Turpreti
waldiba ſtipri ruhpejotees un kawejoj ſozialiſtu mahžibu iſplahſchanos
lauſchu ſtarpā. Tapehž ſozialiſtu partijai jazenſchotees, iſnihzinat ſcho
kawelli. Programā jauſnemot, ka politifkaiſ karſch atlaujams un pat
wajadfigs. Sem tahdeem apſtahtleem iſſtrahdaja ſtatutus terroriſtu
pulkam, kaš no wiſpahrigahš dumpineeku partijas zaur to iſſtahtjahš.
Pehž min. ſtatuteem terroriſtu pulks eedalahš diwāš dalāš: noſajitaju
komifijā un iſdaritaju komitejā. Pehdejo komiteju no jauna
eerihfoja; wina patureja tifa tautas partijas ſenalo wahrdu; jo ari
terroriſti eeſlatija par berigu, ſtrahdat ſem paſiſtama noſaukuma.
Abas komitejas ir patſtahtwigas. Noſajitaju komifijai, kura paſtaht
Peterburgā, jadara ſinami wiſi gadijumi un darbi terroriſtu pulkā un
wiſi ſozialiſtu partijā. Turpretim wiſi politifkaiſ karſch ar waldibu
peekriht iſdaritaju komitejai, kuras ložeklus pehž wajadſibas iſſuhta pa
walſti. Kaš iſdaritaju komitejā grib tikt par ložekli, taš uſdodams
wiſmaſal no 5 beedreem. Bej min. komifijas un komitejas ſtatuti
wehl runa no partijas eerehdneem preekſch ihpaſchahm darifchanahm,
kuri atkal eedalahš 1. un 2. ſchkirāš eerehdnōš. Lipežkas kongreſi
eezehla noſajitaju komifijā 3 ložeklus un winu weetneekus, 2 redaktorus
preekſch nodomata dumpineeku laifrakita un iſdaritaju komitejas
ložekluš.

Bej ſcheem terroriſtu pulka ſtatuteem Lipežkas kongreſi wehl pah-
ſpreeda par lihdſekteem, kaš buhtu leetajami karā pret waldibu, un
noſpreeda, atjaunot Solowjewa mehginajumu, bet ne wiſ klaijā
attentatā, bet wairafōš, negantibas darbōš ar ſprahgſtoſchu weelu pa-
lihdſibu, p. p. dinamitu.

Wiſi kongreſa dalibneeki eeſtahtjahš iſdaritaju komitejā. Ticho-
mirowu, Michailowu un Fomentu eezehla noſajitaju komifijā, Ticho-
mirowu bej tam wehl kopā ar Morojowu par negantneeku awiſes
redaktoreem. Wehlaku eeſtahtjuſcheeš iſdaritaju komitejā: Sundelewitſchš,
Sergejewš, Iwanowa, Preſnakows un Slatopolſkis.

Apſuhdſetee Sundelewitſchš, Iwanowa, Preſnakows un Subkoffis
pee iſmelleſchanaš leedſahš, ka no Lipežkas kongreſa ne ka neſinot un
kā ne-eſot komitejas ložekli. Schirajews un Kwiattkoffis turpreti
atſinahš un iſſajija, ka Lipežkas kongreſi noſpreeſts: 1) iſdaritaju
komiteju paleelinat zaur jauneem ložekteem un jauneem eerehdneem un
2) ſiſtematiſki eerihſot terroriſmu: a) nonahwet waldibas wihrus un
priwattaudis, kaš partijai kaitigi un par kawelli, un b) nonahwet
tahdas perſonas, zaur kuru nahwi partija eemantotu ſlawu un waru.
— Bej tam Lipežkā galigi gan noſpreeda, otru reifi iſdarit 2. aprila
attentatu, proti uſbrukt Reifara Majeſteteš dſihwibai, bet kad un kur,
to nenofajija.

IV. Attentats uſ Reifara Majeſteti 8. now. 1879. g. pe)
Aleksandrowſkas pilſehtas un ſagatawoſchanaš uſ Reifara
dſelſſzeta brauzeena gaiſā ſperſchānu pee Ddeſas.

Lipežkas kongreſa ſpreedumi, ka iſturetees tahlakā karā pret
waldibu, parahdijahš ſchahdāš noſeedſibāš: a) diwōš attentatōš uſ
Reifara Majeſteteš dſihwibu 1879. g. nowembra mehneſi Aleksandrowſkā,
Zekaterinoſlawas gubernā, un Maſkawā; b) ſagatawoſchana Ddeſas
tuwumā ap to paſchu laiku un ar tahdu pat noluhku un c) ekſploſija
Seemaspili, 5. februari 1880.

Par pirmo noſeedſibu ſadabuja ſchahdas ſinas: Beeſchi jau pee-
minetais Goldenbergs ari iſſajija, ka tuhlin pehž Lipežkas kongreſa
un tur daritā ſpreeduma, uſbrukt Reifara Majeſteteš dſihwibai, terroriſtu
pulkā zehluſchahš domas, ſem ta dſelſſzeta raht minas (pulwera ganguš
3 weetāš, pa kuru Reifara Majeſtetei nahſahš braukt no Diwadijas
uſ Peterburgu.

Kā Goldenbergs ſajija, ſeptembri 1879 uſ Karlowu atbraufufchi
lahds Koſchurnikows un Andrejs Preſnakows, kureem bijis lihdš publi
3 dinamita, ar ko nodomato ekſploſiju gribeja iſdarit. Schee tad ar
winu un daſcheem ziteem ſahluſchi iſrunatees, ka wiſlabaki taš buhtu
iſbarams. Scho ſarunu rezultats bija: Schelabowam, Zakimowai,
Tichonowam un Okladſkim uſdewa, Reifara brauzeena ekſploſiju iſdarit
Aleksandrowſkā, un Kolotkewitſcham, Lebedewai un Fomentam to paſchu
darbu paſtrahdat Ddeſas tuwumā, ja Reifars no Krimas brauktu uſ
Ddeſas. Ar tahdu noluhku nu Schelabows aiſbrauza uſ Aleksandrowſku
un apmetahš tur dſelſſzeta tuwumā ſem Jaroflawas tirtogata Tſchere-
miſowa wahrda. Ap to paſchu laiku Karlowā ſtrahdneekš „Iwans“
(Okladſkis) un ſtrahdneekš „Nikolajs“ (uſ ſoda darbeem noteefatais
politifkaiſ noſeedſneekš Chruſchſchewš) uſtaifija ſemes urbeju un wara
truhbu preekſch dinamita. Nikolajs ne ko neſinajis, lahdš mehrekis
wina darbam.

Par ſagatawoſchanaš pee Ddeſas Goldenbergs ſtahtija, ka
Fomentam laimejees, par ſargu eeſtahtees dſelſſzeta deeneſtā. Ar
Lebedewu, kuru iſdewa par ſawu ſeewu, taš kopā dſihwoja ſargu naminā,
un winam bija uſdots, ſem ſleedehm palikt dinamitu un iſdarit
ekſploſiju.

Leezineeki un apſuhdſetee pilnigi apſtiprinaja Goldenberga iſſajij-
jumus. Pee Aleksandrowſkas darbi wiſi bijufchi jau ſagatawoti, bet
kad Reifara brauzeens jau bijis iſſtajā weetā un raudſijufchi iſdarit
ekſploſiju, tad dinamits neſprahdſis. Rahdu eemeſlu dehl, to wini
paſchi ari neſin ſajit. Truhbas ar dinamitu wini atſtahtjuſchi turpat
dſelſſzeta dambi, no ka wehlaſ ari pahrlleezinajahš. Noſpreeſtahš no-
ſeedſibas iſdaritaja pee Ddeſas naw uſdabuti; tadehl par to ne ko
wairaf neſajijim; tik to waram peefihmet, ka ari tur Goldenbergs
ſtahtijis pateefibu.

V. 19. nowembri 1879 pret Reifara Majeſteti iſdaritais
attentats, gaiſā uſſpert Maſkawas-Kurſkas dſelſſ-
zeta dambi.

19. nowembri 1879, pulkſten 11. wakarā, uſ Maſkawas-Kurſkas
dſelſſzeta, 3 werſtes no Maſkawas ſtanzijas, notifa iſ ſenatahm ſinahm
laſitajeem jau paſiſtama ekſploſija.

Tani paſchā nakti wehl iſdarija iſmekleſchānu noſeeguma weetā.
Dſelſſzeta dambis bija iſahrdits zaur minu, kura eeſahlahš lahdā
mahjā, to neſen eepreekſchu bija pirzis Saratowas maſpilkoniš Sucho-
rutows. Nama eedſihwotaji bija ihſt preekſch polizejas atnahſchanaš
aiſgahjuſchi. Iſtrahtais gangis (no peemin. mahjas lihdš dſelſſzetam)
bija 19 aju garſch, pehdas 2 plats un 3 1/2 pehdas augſis un ar
dehteem iſſiſts. Pehž leetas proteju domahm wiſmaſakais 2 zilwekeem
20 deenas wajadſeja ſtrahdat, lai tahdu darbu wareja paſtrahdat.
Sprahgſtoſchāš weelāš laikam atradees nitroglizerins. 2 loſomotimes
un pirmais bagahſchahš wagons bija iſahrditi un 8 wagoni wairaf jeb
maſal apſlahdeti; bet no laudim ne weena pate perſona par laimi
nebija aiſtiktā.

Leezineeki apleezinaja, ka Suchorulows ſeptembra ſahlumā no-
nahzis Maſkawā kopā ar lahdū ſeeweeti, kuru taš ſauzis par ſawu
ſeewu. 13. ſeptembri winſch nopirzis min. mahju un 19. ſeptbr. tani
eeſrawajees, eepreekſchu uſteifdams wiſeem eedſihwotajeem; jo nams pa-
matigi japahrbuhwejoj. Apakſhejā tahſchā ſlipri noſlehdſis durwis
un loguš, dehtus un dſelſſtruhbas peewedis un pagrabu lizis raht.
Maſkawā Suchorulowš palizis lihdš attentatam un eepreekſchu tam

wehl isdewees, aismemtees 1000 rublus pret sawa nama eekih-lafchanu.

Tapat ari leezineeki sinaja apleezinat pehz rahditahm fotografiyahm, la us neriktigu pasi, sem Suchorukowa wahrda, no septembra lihd 19. nowembrim Maslawâ usturejees Archangelas maspilsonis Leons Nikolajews Hartmanis, un 2 leezineezes ari pasina kahda ihstena shtatsrahtha meitas, Sofijas Perowfka, fotografijâ to seeweeti, kura bija isdewusehs par Suchorukowa seewu.

Par Hartmana agrato dshwi sinaja, la winsch 1867. g. bija istahjees is Archangelas gimnasijas kursa nepabeigdams, la 1872. g. bija dewees us beenwidus gubernahm un tur 1876. g. oktobri tizis apzeetinats Sergijewfka, stanziâ ar maspilsona Rusafowa pasi un aisleegtahm grahmatahm, un kahbu laiku turets Zekaterinoslawas zee-tumâ, no kureenes tas us apgalwofchanu atlaisis, bija aisbehdjis. Hartmanis peenehmis wisadus wahrdu un pehdigi bija pagasta skrih-weris Saratowas, wehlat Tambowas gubernâ.

Ari pee schis noseedsibas Goldenbergs bija peedalijeos un ari par scho winsch dewa plashakas sinas. Oktobri 1879 Karkowâ no-nahjis Stepan Schirajews, dalibneeks pee Dipezfas kongresa, un sikh stahitijis par nodomato noseedsibu Maslawas tuwumâ, kuru raudsija isdarit Hartmanis, studenti Griška un Arontschiks, Aleksandris Michailows un Sofija Perowfka, turklaht peeminedams, la isleetajamee fpehki Maslawâ esot nepeeteefochi; tadeht tad Goldenbergs aibrauzis us Maslawu, tur tas dshwojis Suchorukowa mahjâ un peederejis pee minas razejeem. Schee bijuschi: Hartmanis (sem nosautuma Alkimis), Griška, Michailows, Perowfka, Arontschiks, Schirajews, Roschurnikows, Morosows un Tschernawfka. Kad minas gangis bijis israfts, tad nomanija, la dinamita krahjums par neezigu, un eewehrojot, la Ddesas tuwumâ weltigi bija sagatawojuschees, jo nebija eemesla, domat, la Reifara Majestete brauks pa winu zelu, Goldebergu aissuhtija us Ddesu pehz dinamita. Dinamitu un 300 rublus Ddesâ dabujis, Goldenbergs dewahs zelâ atpatat us Maslawu, bet Zelisawetgradâ tika apzeetinats. No Goldenberga denunzeeretahm personahm tilai Schirajews fanemti zeeti; wisk ziti sinajuschu lihd schim sehptees. Hartmanis usturahs ahrsemes. Schirajewu apzeetinaja Peterburgâ 4. dez. 1879. g. Winsch isteiza, la peederot pee Kreemu sozialdumpineeku partijas terroristu pulka un la pehz Dipezfas kongresa nodarbojees ar dascha-deem attentata projekteem. 500 rublus dabujis, winsch Peterburgâ usfahjis taifit dinamitu, lo jau eepreefschu bija eemahzijeos. No juniija lihd septembrim winsch sagatawojis 2 pudus dinamita, ziteem, ta starpâ Hartmanim peepalihdsot.

Noseegumu isdarit, nospreeda Maslawâ, kad Michailows wehtija, ka pee pascha dselszela esot pirkoma mahja. Hartmanis nopirzis mahju; dinamitu Maslawâ nodewuschu Arontschiks un Tschernakowfka, aparatus Schirajews pats. Maslawu Schirajews tuhlin atfal at-stahjis, lai waditu Ddesas attentata sagatawofchanu; bet tur jau bija ismanigs wihrs; tadeht atfal atgreesees atpatat us Maslawu un eerih-kojis tur minu.

Sapeeru-eelâ apzeetinatee: geheimrahtha dehls Nikolajs Buchs, majora meita Sofija Iwanowa, Schihds Zufermanis un Marija Grasnowa, leedsahs, la nepeedalijusches pee 19. nowembra 1879. g. attentata; bes tam ari Buchs un Grasnowa ne lo nesinajuschu no tahm leetahm, kuras winu dshwohli atlasas. Zufermanis ne lo neifhajija schini leetâ. Ziti peerahdijumi, la min. personahm buhtu daliba pee schi attentata, zaur ismekleschanu naw nahkuschu gaismâ.

(Zurpma! beigums.)

Atbilde G. Kermel f.

Doti wihlos zeredams, la mans rakstinsch: „Is Linder“ „Balt. Semf.“ 39. numurâ, pamodinahs garâ snaudulus; bet par noschelo-fchanu tas ir notizis otradi. Tee jusdami sewim apsegu norautu, it meerigi grib to atfal us azim wilkt un la behrni, kuras mahte no meega modina, it behrupigi atbild: „wehl ir agris,“ faut gan mihlâ faulite jau sen starus isplahitijuse. Tâ ari G. Kermel f., Linder-Birsgales draudses skolotajs, jusdamees sewi no gara meega trouzetu, grib zeenitai publikai smiltis azis laifit, lai ta jese neredsetu, la winsch ir gulejis saldâ gara meegâ un la tam, warbuht, palautu jo tahlal meegotees. Tâ tas sawu besdarbibu grib paslehpt apalich sawu preefschgahjeu nopelneem, zeen. publikai tos la sawus preefschâ

zeldams. G. Kermel f. raksta „Baltijas Semfopi“ 43. num. apalich wirsraksta: „Par Linder draudsi“, la zaur to, la pagasta skola esot dibinata 1848. gadâ, la skolenam, kas trihs nedekas nosawejis un par kurahm mina wezati 30 lap. gabalâ samaksajuschu, neteekot pilna seema flaitita (saprotama leeta, jaskaita seema bes 3 nedekahm; nu un las tad ar nesamaksatahm nedekahm noteel?) un la no Linder pagasta isgahjuschu isglihtoti zilweki, goda amatôs wifâ Baltijâ un tahlu, tahlu par tahs robeschahm, teekot mans teikums, „Balt. Semf.“ 39. numurâ, atspehlots. Tê Zuchs, Kermel f., esat wihluschees! Mans teikums zaur Zuhu peerahdischanahm ne „atspehlots“, bet turpreti eefpehlots. Es jau Zuhu preefschgahjeem nepahrmetu, la tee sfausch, bet „Zums.“ Nu, un waj tad Zuchs to pagasta skolu esat dibinajuschu un tahs zitas eestahdes, kad Zuchs us teem, la us saweem nopelneem atbalsteetes? Bes tam, meh zitus pagastus, bes tahdeem gaismas eerotfcheem atra-dihm attihstibâ daudj preefschâ Linderfcheem. Ko mums lihdj smukas leetinas, kad meh ar minahm nestrahbajam! Tad til mums minete lihdjelki war auglus nest, kad skolotajs ir uszihligs, strahdâ neapnizis un sin winus pareisi leetot. Bet deemschehl, pee Zums tas naw atrodams. Jo Zuchs sinat paschi un ari neleedsat, rakstidami: „Ko lai domâ no tahda jaunekta, kas pats wifadi atrobahs us nezeleem, un tomehr zitus, starp teem ari tos kas pee wina isglihtibas ir uszihligi (otradi) strahdajuschu, no sawadas (kahdas?) pateizibas nomehtâ ar dubleem . . .“ Schis teikums ir sikhmets us manim un gluschu nepateeis, sehshichanu pilns, kas peerahda Kermela f. isglihtibu un tur-klah ari to, la winsch pats tiz, la no wina rofas ne kas labs newar nahkt, ja tas no zita rofas neteek apstrahdats. Mani ir prahtigaki, ja daudj prahtigaki skolotaji par „Zums“ attihstijuschu; tâ la Zums gruhti buhs peerahdit, manim un turklaht maneem skolotajeem, us kahdeem nezeleem es atrodos.

Tahlat Zuchs puhlejatees peerahdit, la frogus wahji apmeklejojot. Ar lo Zuchs to peerahdisat? Un waj Zuhu brehka, Kermela f.: „ai, ai Wesmina f., la Zuchs warat ar netaisnahm sinahm wifu Linder draudsi pelt?“ nebuhs welta un netaisna, ja es teikschu, la Zuchs paschi frogu apmeklejat un pat skoleneem frogu brahlischu runas klase stahitijat. Bet, ja nu Zuchs, Kermel f. gribetu attaisnotees, la frogu ne-esat apmeklejuschi, tad Zuchs melotu un es Zums teiktu, la tad ari Zuchs nesinat zil frogâ dschraju falafahs.

Behdigi, us manu peefshmeschanu, „la dschedaschana naw pee mums ne kahdu labu stahwohli atsneeguse, Zuchs eeblanjatees, la esot gan dschedajuschu, til tagad atmeegas nogulet aigahjuschu t. i., la tagad wairs nedseebot. Nu tas jau, labais Kermel f., tas eewehrojamaikais lo es Zums pahrmetu, jo kad Zuchs dschedajat, tad ari tahdas pahrmeschanas nedfirdejat. Tê Kermel f. ari peemin, la tas ari weenreis weefigu wolaru isrihkojis! Ehrmoti! Weenâ weetâ tas rakstâ: „skolotaji nedrihstehs ne ari sapratihs, sewi pazeltees par teatra, bajezzo (kahds wahrds!?) un dantschu wabitaju, un tagad leelahs la esot tahdus isrihkojis. Tas peerahda la Zuchs, Kermel f., drihstat un saprotat tahdus wadit, til negribeet puhlinus usnemtees. Brangi Kermel f., Zuchs ispildat tautas apgaismoschanas darbu! Pee tam Zuchs peefshmejat, la es esot, laifam, wehl behrna swahrkelôs staigajis. Nu, luhgtu „zeen. Kermel f.“ waj Zuchs jau peedsimat par Linder-Birsgales ABC skolotaju?

Wispehdigi, turu par wajadfigu, deht skaidrakas peerahdischanas, zil daudj Kermel f. ruhpejahs par sawa pagasta apgaismoschano, pee-sprauht, la Kermel f. eefkata to par tumshas isplatishano, ja laudis laja Latw. laifrakstus un grahmatas; no tam winsch tos fargâ la katokus no bihbeles. Ta tas aisleedsa laudim „Balt. Semf.“ lafit, eestahstidams, la ta esot welna awise. Ari bija eetaifjis masu lasichanas biblioteku, kuru drih atfal isputinaja, atstahdams sinu, la tam esot naudas peetruhjis, bet leelahs tê bija atmeegas wainigas, jeb ari tas, la Kermel f. ne-isdewahs biblioteku eetaifit par ne-isfihl-itoichu naudas awotu. Nu fakat Kermel f. waj tee zilweki war pee pilnigas attihshichanas nahkt, kas ne kahdus rakstus nelasa? Un waj Zuchs pee tam ne-esat wainigi? Jeb, warbuht Zuchs domajat, la Linderfchi jau deesgan apgaismoti un tadeht war eet nosnaustees? Nu tad Zuchs buhtu wihluschees. Waj behrns, kas jau til abejê eemah-zijeos war sewi par filosofu isleelitees? jeb waj juhs warat par profesoru isleelitees? Kapehz ne, bet Zums jau ne weens to netizetu. No schi raksta laipnee lafitaji warehs nogist, la Linder pagastu newar wis

pee teem wislabakajeem peestaitit, sinami, pee wifstumschakajeem ari ne, to jau es esmu „Balt. Seml.“ 39. numurā rakstijis.

Uf preekšču zeresču, ka zeen. Kermel I. fawas atmeegas atstahs un gahdāhs par fawa pagasta apgaitmofchanu, tā tehws par behrneem. Wehlu labu laimi! Theodors Wefminšč.

Dalhadās sinas.

No Gelfchjemes.

Par Sw. Peterburgas Latw. labdarigo beedribu mums veenahť ņahda ņina: Muhsu beedriba gan mas par ņewi ņinojuņi un mas par to ņinots no zitaħm puņehm; tomehr wina klusumā strahdajuņi un strahda ar it labahm ņekmehm. Til ko diwus gaduņ pastahwejuņi, ta jau eeguwuņi wiņpahriģu atņinumū un zeenibu, tā zaur ņawu darbi bu lauņču attihstibas un iņglihtibas labā, tā ari zaur ņawu „labdaribu.“ Diwu gadu laikā wina eephejuņi pastahwigi pabalņtit 10—15 nabaguņ un weenreifejas palihdņibas iņdot gan ņewiņchahm perņonahm, gan weņelahm ņamiljahm, ka zaur nelaimes atgadijumeem nahkufchaņ greuhtōņ dņihwes apstahkōņ — kopā wairaf par 700 rub. ņchi ihņtā ņinā labdarigā darbiba muhsu beedribai peewed labu pulku beedru un labwehletaju, zaur ko beedriba war zeret uņ plauņņchanu. Daņču lauku-beedribu neņekmibai, war buht gan, ir par eemeflu taņ, ta winaņ, „labdarigaņ“ ņauņdamahņ, maņ war rahdit ņchahdu darbu. — Wehņ tagad waram gaidit, ka muhsu beedriba jo kupli plauņņ, tapehņ ka wina tagad eegahdajuņees pati ņawu lokali (no Демидову жерулку домъ № 5, кварт. № 49), kurā ari eetaiņtā ņlatuwe teatreem un konzerteem; turklahť mahņņlineeņņ ņurjanu Andrejs ņastahdijis orkeņtri no jauneem mahņņlineeņkeem, ņem ņawas wadibas. — ņauno beedribas lokalu nodomats atflahť 16. nowembra deenā 1880. g. ar operetu „Bihrulitis“ un ņurjanu Andreja „ņwehtku marņču,“ kaņ bijis jagatawotņ otreem wiņp. Latw. dņeed. ņwehtkeem. — Beedribas lokals gan ir padahrgņ, bet toti derigs un peemehrigņ beedribas wajadņibahm. — Wehņ neņchahubamees, ka peedalņņchanahņ no ņchejeenes Latweeņču puņes buhtu maņa. St. A.

„Rig. 3tg.“ 259. numurā laņams ņchahds rakņteens:

„Baltijas Semkopim“ atgadijufeņņ redakzijas maina, jo taņņ lapas pehbejā numurā (no 5. nowembra) neparakņtāhs wairņ par atbildigu redaktoru Materu ņura kungs, bet Staħla ņulija kungs. Peemineta numura galotnē atronahņ ņchahds ņtrups uņajzinajums: „Duhņam zeen. „Baltijas Semkopja“ lihđņstrahdneelus un karu, kam lahđi ņinojumi un rakņteeni, kaņ derigi ņchah lapai, mums toņ ariđņan turplikam peefuhtit, bet tikai ņem ņchahdas adreņes: „Baltijas Semkopja“ administracijai un eņpedijijai, Rigā.“ No tam war gan nopraņt, ka Matera kungs, ņchahņ lapas dibinatajņ un lihđņņchinigais redaktors iraid atņahjees no redakzijas jeb warbuht no eņpedijijas un adminiņtracijas, ar kuru wiņņch jau bija atflahťā karā, iraid atlaiņts tapis. ņeiljetona peelikuma ņatirigāņ daņas, kaņ tā ņauktais „Sobgals,“ kurā Materu ņura kgs mehđja aiskert ņawuņ perņonigaņ eenaidneelus, ņruħņt abjōņ pehbejōņ numurōņ.“ Kadehť augņcham peefihmetā Wahzu awiņe muhsu luhģumu noņaulajuņe par „ņtrupu uņajzinajumu“, to mehņ ne-protam iņlikt. ņelgawā, Katolu-eelā, atronahņ wirņ lahdeem wahrteem ņila ņchilte ar ņcheem wahrdeem: „Baltijas Semkopja redakzija.“ Lai nu tee, kaņ ņcho ņchilti paņchi redņejufchi, nekkuhtu weltigi malbinati, bija waijadņigs minetais luhģums. ņa muhsu darba beedrenes ņchahds ņawads peefihmejumņ nebuhs bijis pirmais un pehbejais, tad wina uņees muhsu ņlejāņ lahdu pateefi ņtrupu teitumu. Kā mehčā ņauz, tā atņlan. Weiđņam „Rig. 3tg.“ laid mums to peeminet, ka notikumū, kaņ atgadijeeņ paņchu mahjā, nedriħņt iņpauņt ņweņcheem laudim. Waj nu muhs zitreifeņņ redaktors pats atņahjees jeb atlaiņts tizis, to mehņ ņinam un wiņņch ari. Dixi.

Dres konzerts. Pagahjuņchā ņwehtdeenā dewa Dre kgs ar deesgan leela jaukta-ņora un daņču ņolistu peepalihđņibu Latw. beedribas jahlē konzertu. Konzerts bija labi apmelleņt, lai gan bija zerams, tā wehť wairaf klauņtaju buhs, jo ņchis bija pirmais Latw. konzerts ņchini ņesona. Konzerts tika atwehrtōņ ar operas „Die Felsenmühle“ uweritiri, no Reiffiger, kuru konzerta deweņ ar lahdu jaunkunđi toti brangi iņpildija. Pehņ tam tika uņweņta „pulkņiena dņeefuta“ (iņnemot lahduņ numurus) komponeereta no Andr. Romberga. ņcho komponiziju mehņ jau iņgahjuņchā pawafara no ta paņcha lora

dņirbejami un mums jaņala, ka wina daņchā ņinā labai iņbewahņ, ue tā pirmo reifi. Tē tenora tā ņoprana ņoli toti labi iņbewahņ un teeņcham waram teift, ka ņoprana ņolo buhtu wehť labai iņbewees, ja Wagon iņbņe, kaņ ņchihņ partijas iņpildija, nebuhtu ari kori lihđņ dņee-đajuņe. Bet tagad tika no winaņ par daudņ pagehretōņ. Turpreti no meiņtera ņolo jaņala, ka tani, ihpaņchi otrā nobakā, wairaf nedroņchahņ un neņklaidras weetas dņirdeť dabujam. Par lora numureem jaņala ka tee, iņnemot daņchus numurus, labi iņbewahņ. Ka maņaf iņdewuņchōņ waretu uņņtatit num. 17. Tapat ari num. 20 un 27, kuruņ daudņ miħligaki un klufaki dņeedat wajadņeja. Weigāņ tapa ņulius Wecker'a „ņchigani“, rapņodija 7. dņeedajumōņ preekņch ņolo un lora balņchm uņweņti. Ari ņchi komponizija tika brangi iņpildita; ihpaņchi pirmais un beiđņamais koris atņahja toti labu eņpaidu, lai gan ir ņche wareja daņchahņ weetas droņchaki eet, tā par peem. taņņ neleelas ņolo weetas pirnā numurā „melnazigaņ meitenes“ 2c. un nahkōņchāņ, tā ari 2. num. „teiz, kaņ gan tad eekkuwa 2c.“ ņhpaņchi ņchinis weetas, tā ari daņchahņ zitāņ bija rebsams, ka dirigents ir wajadņigs, jo tad ne ween droņchaki wajadņigāņ weetas eefahťtu bet uri juhtigaki tiktu dņeedatōņ. Aughtāņ weetas daņchahņ ņopranistines ari neņneeđņa wajadņigo aughtumu, kaņ ņaprotams auņchm newiņai labi patika. Ari pee ņchuhpola dņeeņ- minas wareja manit ka Wagon iņbņes balņņ bija nogurdets. Pawadi- damahņ „Brummstimmen“ tā rahđijahņ ne daudņeem iņ publikas bija ņaprotamas beiđņot buhtu wehť japeemin, ka leetotais instrumentis (pianino) nu gan nebija ne preekņch klaweeru ņolo ne ari preekņch pa- wadiņchanas konzertā radits. Wina ņlana gan nebuhs ne uņ weenu no klauņtajeem labu eņpaidu atņahjuņe. — Klauņtjamees ari welti pehņ Breņchinsky kga, bet ņcho newarejam dņirdeť kadehť naw ņcho rindinu rakņtitajam ņinams. Wiņpahriģi nemot jaņala, ka konzerts toti labi iņbewees un ka tik labi Dre kgs, ka ari wina koris nebija puhlinus taupijufchi, lai waretu publikai ko jauku dņirdeť dot.

—††—

Wehť lahda pecmina no Latw. II. wiņp. dņeedaņchanas ņwehtkeem. Zeen. „Balt. Seml.“ laņtajeem buhs wehť atminams, ka Baltijas ņkolotaju ņeminarijas koris iņpelnijahņ ņchini wafarā uņ

Latw. II. wiņp. dņ. ņwehtkeem 4. goda-algo, kaņ pastahweja iņ uņņla- weņchanas rakņta. ņchis rakņts nu ir gataws un ņchinis deenāņ ņeminarijas lora wadonim ņ. Webra kgam no ņwehtku komitejas no- ņuhtits. Rakņts ir no lahda Riħđņineeka Leepin kga jagatawotņ un toti brangi iņdewees. Rakņta wirņu atrodahņ dņeedaņchanas ņwehtku lira, tai abāņ puņes drufku ņemaku pa engetam. Labā puņē Polihimnia (Polihymnia), lihriņtāņ dņeedaņchanas jeb tonu mahņņlas deewe. Kreiņā puņē Alio, wehņtūres jeb pagahjuņču laiku ņlawenu darbu deewe. Pirmā atrodahņ ņem lahjam (piedestalā) Riga ar Daugawu un ploņta tiltu, otrai upuredams Ligo deews ņem oņola. Widi ir pats uņņlaweņchanas rakņts kaņ tā ņlan: „Dro Latweeņču dņeeda- ņchanas ņwehtku komiteja apleezinadama, ka dņeefmu-ņara goda-algo ņpreedeji ņcha gada 20. junijā noņpreeda Baltijas ņkolotaju ņeminara dņeedaņchanas korim 4. goda-algo bet ka goda-alga korim netika iņbota weenigi wina ihpaņcha ņastahwa deht, paņneeđņ ņpreedeju uņdewumā Baltijas ņkolotaju ņeminara korim ņcho atņihņchanas rakņtu par lora uņ- zihťigeem puhlineem un kreetneem panahťumeem dņeedaņchanas mahņņlā.“ Kaut ņchi dahrga peemina paliktu ņeminarijas audņekneem uņ wiņeem- laiteem par uņņubinaņchanu, ari tūrpmať dņeedaņchanas mahņņlu kopt.

—aa—

Maiņņ nu ari uņ Rigu eņot atweņts. „3tg. f. St. u. L.“ ņino, ka ņchoruben atweņti 61,183 pudu, un eņot wehť gaidami lahđi 60,000 pudu. Maiņņ wafarā maņņajis 90—95 kap., bet tagad maņ- ņajot jau 125 kap. pudā. Wiņņch teelot weņts preekņch brandwina dedņinaņchanas. Bet daņchi, it ihpaņchi zaur „Balt. Wochenņchrift“, ir dewuņchi padomu, to ari maiņē iņleetot. — Tagad lahđņ maņaronu ņabrikants Rewelē, ar wahrdu E. Lipņon, kaņ 18 gaduņ Seemel- ņtalijā uņturejees, uņ mineto padomu atņaufdamees, eefuhtijis „New. 3tgai“ rakņtu, kurā iņņklaidro, ka maiņņ maiņē ne-efot wiņ leetojams, neđņ pats par ņewi, neđņ jaukts ar zitu labibu milteem, jo wiņņch ne- ņeenotees jeb neturoteeņ kopā. ņtalijā, kur winaņ tā baribu ņipri ween leetajot, ari neņepot wiņ maiņē, bet ņawahrot beeņā zeetā putrā, kuru „polenta“ ņauģot. ņchi polenta topot ņchleħlēņ greeņta un tad ehņta waj nu tapat, maiņes weetā, waj ari apleeta ar peenu, tā manna- putra. Wina eņot lehts, weņeligņ un gahrdņ ehdeens un topot zeenita ne tikai no nabagakahm lahrtahm, bet ari no aughtalahm. — Lipņonņ

apfolahs, dot pamahzibu, la polenta taifama, ja lahds wehletos to finat.

Ropaijdu pag. ftrihweris, D. Brange lgs, la „Baltijas Wehstnesis“ sino, 1. julfija premijas-bifetu winestu ifrafefchana efot uf fawu premijas-bifeti 40.000 rubl. winejis.

Atfal jauns eewedums is ahrsemehm. Kreewu juhrneeziabas beedribas fehdefchana 31. oktobri tizis finots, la Kreewija pehdejā laika efot eewesti is ahrsemehm 3 milj. pudu siwoju. Lihds fchim Kreewija dabuja labu pelnu, siwis uf ahrsemehm fuhtidama, un nu jau pate fahf eewest! Juhrneeziabas beedriba, fcho behdigo buhchanu eewehrodama, gribot nu jo nopeetni ruhpetees par fwejneezibas kopschanu Kreewijas uhdenos.

Is Limbascheem. Limbaschu pilsehtas dome ftrahda zibrtigi ween, fawu pilsehtinu pataifit glihtaku un leelaku. Nefkatotees uf jauneem nameem, furi apafsch fchihis waldbibas la fehnes is femes is-augufchi, ir wina no pilsmuischas femes, zaur Rigas domes atwehlibu, leelus femes gabalus uf gruntszini eemantofufe, no kuras weens gabals, lahds 50 puhra-weetas leels, par pateizibu Rigai, dabuja to wahrdu „Rigas preefchpilsehta.“ — Sche fahfs buhwetees jau nah-kojcha pawasari. Scho deretu eewehrot bagateem naudeneekoem, kas gribetu fche nomestees uf dshwi. Eewehrojams Limbaschs ir tas, la fche, isnemot lahdu 1/4 dufcha wezu pensioneeretu muischneetu jum-prawu, naw ne weena muischneela. Tadeht it jozigi bija redset, la pilsehtneeki tifa fatrizinati, tad te pahri nedelas atpafat eeraudfija lahds 30, kas ar pipfahm rokā, uf faku „dshichanas“ jakti (Hekjagd) dodamees, fche bija fapulzejufchees. (B. B.)

No Maschu brandfes. Maschu pagasta fainneeki, usmudinati no Wez-Peebalgas pagasta labas preefchfimes, nospreedufchi fawā ftrapa dibinat uguns-apdrofchinaschanas beedribu. Statutus (likumus) fastahdijufchi pehz Wez-Peebalgas fawstarpigas uguns-apdrofchinaschanas beedribas un tos lihof ar luhgchanas rafstu, kura ifskaidrots, zil loti Maschu pagastam tahdas beedribas wajag, eefneegufchi augstai waldbai deht apstiprinafchanas. Buhtu ihsti jawehlahs lai fchahs preefchfimes eefufstinatu ir zitus pagastus, un ne ween pa Widsemi, bet tapat Kursemē, fur fchim brihsham wehl ne weenas tahdas beedribas newaid. Nu iraid pats labais laiks, fur pascheem jakerahs ir pee nopeetnakeem darbeem. Gan fadibinats ir dseebafchanas ir labdaribas beedribu; bet tahdu beedribu, fur manta wairotos un wispahriga labflahfchanahs feltu, deemfchehl wehl truhktin truhkt. Nafki pee darba! Atridjan teifums: „Latweefchi iraid pateiziga tauta“ muhs fskubinats fskubina uf uguns-apdrofchinaschanas beedribu dibinafchanu. Mehs efam daudf pateizibas parahda teem, kas til tehwischi gadeem gahdajufchi par muhju labflahfchanas, muhs fchehligi fawās beedribas ufneemdami. Nu tatschu iraid laiks, la mehs zil ne zil atweeglojam winu smagos puhlinus paschi beedribas dibinadami un teem atkandami nu eestahtees muhsu beedribas. Zil weeglt mums buhs apfintotees, la efam islihdof-najufchi lahdu masu datinu wezu parahdu.

Zelgawa. Nefen pehz „Mit. Btg.“ sinojahm, la Zelgawa stipri weizahs auglotaju darbofchanahs: masas sumas aisdodot, tee ihfā laika dabunot atpafat leelas. Bet alafsch nabadsineem, ta neweizotees wis. Nefen tur nomiris wihrs, kas ari auglojis; wina mantineeki atradu-fchi welfelus 2500 rub. wehrtiba, bet welfelu ifrafstijai bijufchi waj nu aifskaidufchees lapas jeb ari panihlufchi lautini, no kureem ne kas nebijis peedfenams. Ta tad mantineekeem netizis ne kas!

Zelgawas Latw. beedribas lecta. „Baltijas Semkopja“ fchi gada 43. numura, uf 341 l. p., runajot par Zelgawas Latw. beedribas preefchneeziabu, Materu Juris ari manu wahrdu ir peeminejis ar teifumu, la es bef amata efot un peefihme, la es zitreis wina ftrihweris efot bijis. Ne wis Materu Juram uf tam par atbildu, bet „Semkopja“ zeen. lastajeeem par ifskaidrofchanu un peetahdijufchanu uf kahdeem zekeem Materu Juris nollihdis, fchahdas finas par fawu personu pasneedsu: a) noluhla uf amatu: 1) la teefcham gadeem efmu no il katras neezigas ahrigas padewibas fwabads un wakigs wihrs, bet 2) la no ta brihscha, fur par jawatneeku tapu, ftrahdu mahflu un finibu klaufiba, to augstai rehlinu, ne la kahdu laizigu amatu, un 3) la gadeem it femifchli nodarbojos pats uf fawu rolu ar teefas- un taifnibas-leetahm, klaji iffludinata wihje; b) no-ffkata uf ftrihwera buhchanu, kuru nefuru nebuht par kahdu fliftu mais-peknas awotu, bet sem apitahkeem par godigaku un labaku ne la kahda finama els redaktora weikalu, peekeku fche klacht no Materu Jura

pascha ifrafstiju un parafstiju leezibu, kas ifrahda, la es „Baltijas Semkopja“ jauniba, tam par palihga-redaktoru, un ne wis Materu Juram par ftrihweri efmu bijis. Rapehz fchlihramees — katris goda zilwels to pats warehs atgifi. Leeziba fkan: „Von der Redaction des „Baltijas Semkopis“ wird desmittelst der Wahrheit gemah attestirt: dah der Wendische Bürger David Tomberg vom 29. December 1875 bis zum 30. April 1876 als Gehilfe des Unterzeichneten functionirt, solche Stellung freiwillig aufgegeben und sich während dieser Zeit sowohl in moralischer als auch geschäftlicher Beziehung musterhaft geführt hat. Die Gewissenhaftigkeit und Treue, mit welcher Herr Tomberg seine Berufspflichten stets erfüllt hat, sowie vielfache Beweise seiner redlichen Gesinnung und umfangreicher Kennt-nisse berechtigen und verpflichten den Unterzeichneten, ihm — wie hiermit geschieht — die besten Empfehlungen mitzugeben. (S. S.) G. Mather, Redakteur des „Baltijas Semkopis.“ Leeziba ir isdota 30. aprili 1876, ar Nr. 12, un il katris to war la originalu dabut manas rokās lasti. Sapienti sat! D. Tombergs, teefas- un taifnibas-leetu finataje, ari stenografijas mahfleneels Zelgawa, Strihwera-eela Nr. 12.

Is Salazes. Aifgahjufcha draudfes mahzitaja weeta nu ir jauns iwehlets. Draudfes wehleschanahs ir eewehrota tifufe no pa-troneem un basnigas konwenta. Eewehlets ir kandidats Fedders, pehz dshimuna Latweetis. — Schs folis deretu ziteem patroneem par eewehrojochanu un preefchfimi, ja negrib, la draudfes lojekti moralifka fina femalu noslihd. Jo fche pat kaiminds lahda draudse redsams, la ufpreests mahzitajs nespehj draudfes lojektu mihlestibu eeguht un deem-fchehl plaija ftrarp abeem arweenu platafa teel. — Daktera mahjas leeta naw wehl weenprahtiba panahkta, lai gan fche Salazes meestink (Salismunde) jau apteeka eetaifita, no Limbaschu apteekera Kruhse lgs. Ka is lahda agraka sinojuma redsams, tad fchis meestis (riktigati fchi ostas weeta) latwifki wehl naw krittis, jebchu gan dahsi to fahlfufchi faulat par „Salazmuti.“ Uf weena zeta-rahditaja (staba) ir lasams pat tahos deefgan nepoetifks usrafkis: „Uf Salazes upes preefch.“ — Par ostas-weetu paschu jafafa, la wina apafsch tagadejeem apitahkeem ne kahda wihje newar pilnigi attihstitees, jo weentahrt truhkt drofchas ostas, fur fugi patwehrumu waretu atrast (la dshirdams, jau fchodad ween trihs fugi postā gahjufchi) un otrfahrt, muischu ihpaschneeki ne-dod eemihntneekeem femes uf dshimtu waj uf grunts-zinfi, bet til uf kahdeem rentes gadeem, pehz kureem tad ari wijas ehlas paleel par muischu ihpaschumu. — Gan ir fche, pascha ostas-weeta, diwi mas-grunts-ihpaschneeki, bet fchee neufdrihstahs ne to daudf darit, jo muischa pahrdofchanas kontraktos paturejufe fche wijas tahdas teefibas, zaur kuru leetafchanu waretu kahdu pelnu dshit. (B. B.)

Is Bebrines. Nafki no 7. uf 8. oktobri plofjahs pee mums leela wehtra, daudf kofi tapa apgahsti, it ihpaschi ftaifkee zetmales behrfi un auglu-kofi ir daudf zeetufchi. Bef tam ir jumti gauscham apitahdeht, weens fchindetu jumts, wehl gandrihs itin jauns, tifa ar wijahm fpahrehm no wehja norauts un lahds 70 fofus tahlu aif-fweests; tapat Bebrines rentneeku dahscham ehlahm jumti pa wisam nosweesti un ziti gauschi apitahdeht, — daudf fehtas ir ar wifceem itabeem apgahstas. Brankufcha dshelju fkurstenis kura dshelju kahrtis zaur kurahm winfch turets teel, warbuht zaur kahdas smagas leetas jeb jumta uftrufchanu, pahtruhkufchas bija, fahla godbijigi preefch leelojeem dabas-fpehkeem klanitees un palifa, pehz tam kad pirmejee aptlufa uf weenu puhi kreetni noschkeebes, ftrahwot. Daudfi naw warejufchi fawās kofa istabās gulet, jo flikti nostiprinatee greesti ir ar wijahm fihjahm kuftejufchees. No augfch-femes wehl waru pa-wehst, la pirmats fweegs fchogad jau 9. oktobri tahda mehra fakra la 10. oktob. i bija eefpehjams ar tamanahm pabrauttees.

Ari jala ir pee mums lihds 6, 5° R. bijufi. B.

Is Rudobelkas (Winstas gubernā). Sche peemahjo laba teela Latweefchu, furi iraid atnahlfufchi no Kursemes. Jau lahds gadus atpafat preefch fcheem ir eetaifita skola, uf tahdu paschu wihfi, la Widsewes un Kursemes skolas, bet tifa ar to ftrahpibu, la fche mahzitajam ar skolu naw ne kahda darifchana un — la no Wahzu walodas neteel mahjits ne weens burts. Skolotaja alga itaifa pee 400 rublu par gadu; bef tam aramas femes brihw apitahdat zil patihf. Dshwe buhtu wifadi glufchi laba, ja til nebuhtu til aplam weentuliga, jo fche neatronas ne zil labaku kauschu, ar kureem waretu ja-reetees. Bef Latweefcheem fcheitan wehl dshwo: Kreewi, Poli un

jo leelā mehrā Schihdi, kuri iraid sakampušchi wifas andeles bari-
šanas un zitas rebes fawds nagds. Meschi iraid wisaplahrt leelu
leele, pilni daschdaschadeem swehreem. No paschas Bobruiskas fah-
kajs schee purwainee meichi un eet gandrihs lihds paschai Rudobeeklai,
kajdas 85 werstes tahlumā. Cetaifes wifas sche ir prasas. Nebrauz
wis ar federu rateem, bet til us toka asim. Un ari nemas naw
eespehjamis us dselsasim braukt, tadehl ka zeti naw brugeti (willeti).
Laudis gan ir labi dumji (isnemot Latweeschus) bet turpretim itin
fatizigi.

Wahrskats pahr politifu.

Turzija. Wel-Memeds, Kreemu wirsleitenata Kumerau'a slep-
faws, kas iraid notefats us nahwi, esot Sultanam eesneedfis schehla-
stibas luhgumu. Tagad sinots is Konstantinopolea, ka Turku waldbiba
leelwalstim to gribot atbildet, ka sultans, isleetodams sawu apschelo-
šanas teesibu, pahrwehrtschot Wel-Memeda nahwes sodu zeetuma
strahpe us wifu muhschu.

Montenegrija. Pehz sinahm is Kastelnuomas no 14. un 15.
nowembra esot patlaban nodoma swarigas pahrgrosichanos pee de-
monstrazijas flotes. 13. sch. m. eebrauza Kreemu forwette „Asold“
un Italeeschu brunu-fregate „Palestro“ aibrauzas us Anfonu. Peh-
dejahs weeta nahtschot „Duilo“. It stundas gaida us Kreemu brunu-
fregates „Edinburg“. Albaneeschi ir gatami pretotees lihds pehdejam
un teiz, ka labal kauschotees lai Turki un Montenegreeschi minus
nokautu, ne ka pehdejeem padotees. Dulzinas garnisoni aisseegts
aifset; Albaneeschi tos speedischot kantees pret Turkeem. Kastelnuoma
ir ispaudusehs paruna, ka Dulzina weens eerehdnis, kas basara no-
lasija padoschanahs rakstu, esot tapis noschauts no Albaneescheem.
Dirdektu turpmal waj teesja! Leelata data admiratu sagatawojotees
us pahrsseemoschanu.

Wahzija. Starp daschahm kauschu kahrtahm pastahwot Wahzija
tahda eenaidiba, nikums, schtelichanahs un sawitarpiga nihdeschanahs,
kajdu neweenā zita semē newar useet. It ihpaschi beeschi to atronau
tantas weetneeku runās. Wihrs weenas partijas, mekle otras partijas
wihram peerahdit sawu nizinaschanu, zil til ween prasiti eespehjamis.
It ihpaschi tahda gara fastopas konserwatiwi weens pret otru sawās
runās (pa leelakai datai muischneeki) un progresisti, leelai datai
sematas kahrtas pilsoni. Nejen bija runajis progressis Richters pret
son Bedlizu, brihw konserwatiwu. Schis tam dewa schahdu swarigu
atbildu: „No tantas weetneeks Richters pret manim runaja, tas man

tikpat weenaldfigi, ka tad us eelas pret mani rej kahds suns!“ Iraid
gan smalki Wahzeeschi! Kad tahda minu parlamentarista waloda, ka
gan isflausifees minu isbeenischta runa.

Franzija. Teefas lozektu jautajums tagad teel tautas weet-
neeku sapulze apspreesis. Komisija, kas ar scho leetu nodarbojajs,
eesneegufe preekschikumu, ka teefas lozektu neatzelamiba tiftu us weenu
gadu atmesta, ta la waldbiba (presidents un ministerija) waretu latru
teefas lozekli, kas tai naw pa prahtam, mineta gada laika atzelt, wina
weeta eezefot jaunu. Zaur to grib panahst tahdas teefas, kas apsti-
rinatu waldbibas pretlikumigos darbus muhsu ordenu leeta, un pa-
lihdsjetu waldbibai wifas leetas apspeest pretineeku partijas. Ja schis
likums eet zauri, tad finams wifas teefas paliks par waldbibas paklau-
sigajeem kalpeem. Tautas weetneeku sapulze, ka paredjams, preeksch-
likumu peenems. Wina tas wehl ne-eet deesgan tablu. Bet senats
to warbuht atraidihis. Mehs jau senal esam isflaidrojusch, kahdi leeli
jufumi Franzijai no tam war isjeltees.

Anglija. Rubgichana Zhru semē paleel arween wairal drau-
doscha. Awise „Standard“ sino, ka nesen esot Zhru semē is Schweizes
slepeni eewedusch 8000 flintes, kas no Amerikas Zhreem bijuschas
nopirtas preeksch nemeerneekem Zhru semē. Tahdas sinas par Zhru
semē eeweekem eerotscheem jeb abraufuscheem dumpineeku wadoneem
beeschi lasamas Anglu awises. Waj tahm taisniba jeb waj tahs teel
bes cemesla ispaustas partijas mehrku pehz, to newar sinat. Awises,
kas winas ispausch, mehdj peederet pee tahm, kuras pagehr no waldbibas
bahrgalus solus preeksch Zhru apspeeschanas.

Lorda Mont-Morisa slespawa lihds schim naw sakerts.
Waldbiba ir algu par slespawas sakerschanu jeb usdoschanu pa-augitina-
jusi no 1000 mahzinahm us 1500 (t. i. 15,000 rubleem).

Zhru wadons Parnels aibrauzis us kahdu laiku us
Deenwidus-Franziju.

Atbildes.

Z. — J. Zuhru „isflaidrojums publikai“ tadehl naw usjents stubinajuma
dada, ka polizeja to eeskata par stridus rakstu, kas peederot redakzijas data. Is-
derijahm winas wehlechanos.

R. — Grobinā. Eeweheet droschi scho laitrakstu, it drihs kuhš wislabata
kahrtiba wifas leetas.

Redakzija.

Atbildigs redaktors: Stahla Juhlijš.

No zensures atwehlets, Riga, 12. nowembri 1880.

Sludinajumi.

Basunigu brawo!
Theodora Rolandam
par „Sadshwes wilnu“ faraksti-
schanu ussawz
dands Sadshwes wilnu
lasitaji.

Weg-Swirlauka moderneelam Martinam
Jedenam nosagis keshas pulkstens ar
fudraba kehdi, kas pee sepnas karajees
istaba. Wija enkura pulkstens ar Nr. 76909.
Kas to atnehs, dabuhs 5 rub. kas aridsan
to sagli usrahdihs, dabuhs 10 rub. patei-
zibas algas no augscham mineta.

Jaun - Zehrzen waltmahja (Schweles
basnijas draudse), 23. nowembri sch. g.

Weefigs wakars

pee labas musikas.

Se-eeschana maksa kungeem 60 tap. un
fundsehm 40 tap.
Sejachtums pulksten 5. watarā.
Istihlotaji.

Wifadas fortes zigaru, papirosu un
tabaka, is Peterburgas fabrikeem pahrdob
par to lehtalo zenu.

Bodneekem un trodseneekem teel pro-
gentes norehlinatas.

Carl Voedder.

Wodes wahrs: Ohse & Co.
Riga, Suworow-eela Nr. 6, pee „Lapinas
eebrauschanas.“

III. Baltijas laufschaimnezibas
zentral-istahde dabuja

Ruston Proktor un beedris

weenigais

godu - diplomu

un

pirmo goda - algu,

fudraba medatu,

kamehr ziti Anglijas fabrikanti da-
bujā tilai fudraba medatu.

Zieglers un beedr.,
Karkowa. — Riga. — Seepaja.

J. W. Grahmann

maschinu lehgeri, eepretim Zukumas bahnuhim.

Rigas un winas preekschpilschetu eeshiwotajeem preeksch kucinaschanas toy
pahrdota laba

semes-malka jeb torfa,

maschina zeeti speesta un Baltijas krejscha semkopibas zentral-istahde **froneta** ar
pirmo goda-algu. Triju puhru mais semes-malkas lihds ar peeweschanu pirzeju
dschwokts malka 50 tap.; bet kas nem reisa peezi waj wairal maisu, tam par latru
maisū jamatja tilai 40 tap.

J. W. Grahmann, Riga,

eepretim Jelgawas un Zukumas bahnuhim.

Artli, artu daikti, sehjamas: un plauja-
mas-maschinas. Ar rotahm un gepeli dienamas
kutamas-maschinas. Garretta lokomobiles
un kutamas-maschinas, kas ihpaschi weentahrschi
labi taisitas un dands pastahda; us Parises pa-
jantes istahdi tahs ar 2 selta medatahm
fronetas.
Superfosfati, augst- un wibus - grahdigi, ar
peesolita labuma apgalwofchanu.

B. van Dyka pehzuahzeji,

Riga, Smilschu-eela.

Claytona Lokomobiles u. kut.-masch.
Pactarda superfosfati, augst- u. widejgr.
ar presolita labuma apgalwofchanu, — ta ka ari
kali-mehsli, augstgr. kaulu-milti un wifadas zitas
laufschaimn. masch. u. risli.